

Material till boken "Vi är romer"

I det här häftet finns det arbetsmaterial som kan användas under eller efter läsning av boken "Vi är romer". Det finns både diskussionsfrågor och metodövningar att ta del av.
Använd gärna materialet för att aktivera eleverna under läsningen!

Diskussionsfrågor

1. (s. 6-8) Bagir Kwiek beskriver att det inte finns så mycket nedskriven romsk historia, och att den som finns är väldigt negativ. Vad tror du det beror på? Vilka har skrivit historien?
2. (s. 48) I boken beskrivs det hur romer blev drabbade av andra världskriget och förintelsen, och det uppskattas att 500 000 till 1 500 000 romer dog under den perioden. Det tas också upp att det inte talas så mycket om detta. Vad tror du det beror på?
3. (s. 87) Fram till 1975 utsattes romer för tvångssteriliseringar för att de inte skulle kunna föda fler barn. Tror du att något liknande skulle kunna hända i Sverige idag, kanske med en annan minoritetsgrupp? Om inte, vad har förändrats på 40 år?
4. (s. 105) Fatima Miftar säger att romska barn inte vill satsa på skolan. Vad kan vara orsaken till det? Vad skulle kunna göras för att motivera dem mer?
5. (s. 115) Rosita Grönfors beskriver att romska kvinnor lever med dubbeldiskriminering, dvs. de diskrimineras både som romer och kvinnor. Vilka fler grupper kan en människa tillhöra som de kan bli diskriminerade utifrån?
6. (s. 116) Rosita Grönfors har startat en romsk kvinnojour dit utsatta kvinnor kan vända sig vid behov av stöd. Hon säger att romska kvinnor ibland drar sig för att söka hjälp från myndigheter i Sverige. Varför då tror du?
7. (s. 180) 2013 upptäcktes ett olagligt register gjort av polisen som kartlade över 4000 romer i Sverige där både barn, ostraffade och döda människor fanns med. Många tog väldigt illa upp av detta. Varför tror du polisen gjorde registret? Vad kan göras för att liknande saker inte ska hända i framtiden?
8. Vad kan göras för att förbättra romers ställning i Sverige och andra länder? Vem bär ansvaret för att göra detta?

Fakta till diskussionsfrågor:

5. På Diskrimineringsombudsmannens hemsida går det att läsa mer om de olika diskrimineringsgrunderna. <http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>
7. Civil Rights Defenders driver en rättsprocess mot polisens romregister som det går att läsa mer om här: <http://www.civilrightsdefenders.org/sv/news/svenska-civil-rights-defenders-driver-rattsprocess-mot-polisens-romregister/>
Dagens Nyheter har även samlat massor av artiklar där det går att läsa mer. <http://www.dn.se/stories/polisens-registrering-av-romer/>

Metod: Mångfaldstermometern

Gör så här

Rita upp en termometer på golvet.

Dra streck med markeringar för ”graderna” på skalan 1-6 där 1 står för ”håller inte med alls” och 6 står för ”heller med helt”.

Läs upp påståenden om skolan och mångfald.

Låt deltagarna ställa sig på den grad på termometern som motsvarar vad de tycker. De ska stå på en siffra, inte mellan två siffror.

Börja med lättare allmänna påståenden och ta de svåraste sist.

Låt någon eller några deltagare berätta hur de tänker efter varje påstående.

Var öppen för diskussion och var noga med att samtalsklimatet är behagligt. Det kan fördjupa diskussionen om deltagarna får prata med dem som står på samma nummer eller i närheten innan de redogör vad de tycker. Dessutom behöver inte alla redogöra för sitt svar i helgrupp då, utan en person kan företräda gruppen/paret.

Följ gärna upp med följdfrågor om vem som ansvarar för att åtgärda problem och om vad deltagarna skulle kunna göra för att förbättra situationen.

Du kan givetvis anpassa påståendena efter din grupp. Ska det vara en generell eller specifik diskussion? Vad är ditt mål med att ni diskuterar det här?

Påståenden

Den här skolan är öppen för alla.

Alla i Sverige har möjlighet att gå i skolan.

I den här skolan kan alla vara sig själva, och behöver inte ljuga om vem de är.

I den här skolan får alla samma möjligheter.

Det är lätt att vara ny i den här skolan eftersom alla blir väl omhändertagna.

I den här skolan spelar det ingen roll hur en ser ut, alla elever och lärare respekteras.

Alla elever och lärare blir accepterade och behandlas jämlikt.

I den här skolan är det anpassat så att alla kan ta sig in i lokalerna och röra sig fritt.

I den här skolan är det lätt att vara religionsutövare, vi har till exempel bönerum och regelbundna raster.

I den här skolan spelar det ingen roll hur gammal en är, alla accepteras.

I den här skolan är det samma förväntningar på alla kön.

Metod: Framsteg

Instruktioner

Dela ut rollkortet slumpvis, ett kort till varje deltagare. De får inte visa sina kort för varandra.

Ge deltagarna tid att läsa texten tyst för sig själva. Påpeka att det går bra att byta rollkort om det är för likt dem själva.

Be deltagarna att ställa sig i en rad.

Nu ska de ta ställning till påståendena utifrån sina roller. Varje gång deltagarna håller med, rör de sig en bit framåt, cirka 30 centimeter. Om de inte håller med stannar de kvar. Pausa en stund mellan varje påstående för att låta deltagarna röra sig framåt.

När du har gått igenom alla påståenden ber du deltagarna läsa upp sina roller för varandra.

Nu kan det vara bra att sätta sig i en cirkel igen innan man börjar diskutera, det skapar oftare ett trevligare diskussionsklimat.

Diskutera sedan diskussionsfrågorna med deltagarna.

Påståenden

Du har inte några ekonomiska problem

Du känner att ditt språk, din religion och kultur respekteras i samhället du lever i

Du känner att människor tar dina åsikter på allvar

Du är inte rädd för att bli stoppad av polisen

Du har aldrig känt dig orättvist behandlad på grund av ditt ursprung

Du kan gå till läkaren om du blir sjuk

Du kan bjuda hem vänner

Du ser positivt på framtiden

Du kan arbeta med vad du vill

Du har lätt för att få sommarjobb

Dina högtider har en röd ledig dag i almanackan

Du kan gå på bio, teater eller fika en gång i veckan

Du kan köpa hudfärgade plåster som liknar din hudfärg

Du kommer in i en byggnad utan problem, även om det är trappor upp till dörren

Ingen skulle ifrågasätta din lämplighet att vara förälder

Du kan gå hand i hand med den du älskar utan att få konstiga blickar
Om du var på besök i riksdagen skulle folk ta dig för en riksdagsledamot
Du kan bli tillsammans med vem du vill
Du känner dig trygg när du går hem sent på kvällen
Du har aldrig känt dig diskriminerad på grund av ditt kön
Din röst hörs ofta i sällskap med andra
Du känner att din kunskap och kompetens tas på allvar
Du känner att samhället är anpassat efter dig

Diskussionsfrågor

Om det inte stod något på rollkortet: vilken hudfärg fick du? Vilken sexuell läggning? Vilken funktionsförmåga?

Hur kändes det att få ta få/många steg?

Var det något påstående som ni reagerade särskilt på?

Varför förekommer diskriminering på grund av etnicitet?

Hur kan vi påverka samhällshierarkin genom att ändra normer och fördomar? Hur är samhällshierarkin kopplad till diskriminering?

Vad tycker ni om övningen? Lär man sig något?

Rollkort

Du är en 18-årig romsk flicka som bott i Sverige i fem år. Dina föräldrar kan knappt svenska och du har gått i grundskolan de senaste tre åren. Du bor i en husvagn med hela din familj på 6 personer.

Du är en 30-årig svensk man som är arbetslös. Du är singel och har tidigare suttit i fängelse för misshandel. Du bor i en etta i en förort till Stockholm.

Du är en 25-årig starkt religiös kvinna från USA. Du och din make har 5 barn tillsammans och ni bor i en villa i en förort till Stockholm.

Du är en 50-årig romsk man som bott i Sverige hela sitt liv. Du jobbar som byggarbetare och din fru jobbar som lärare på en romsk skola.

Du är en 25-årig man från Uganda. Du jobbar som professionell friidrottare och bor på Södermalm.

Du är en 40-årig kvinna från Iran. Du kom till Sverige nyligen när din man gick bort. Jobbar som sjuksköterska och bor i Tensta samtidigt som du lär dig svenska.

Du är en 27-årig homosexuell kvinna från Ryssland. Du har flytt till Sverige för att slippa dölja din sexualitet. Du jobbar som bartender och bor inneboende hos en kompis.

Du är en 55-årig man och jobbar som bankchef. Du bor på Östermalm med din fru som är professor. Ni har hembiträde.

Du är en 30-årig kvinna från Sierra Leone. Du bor med din man i en etta i Rinkeby. Han jobbar som städare och du är hemmafru. Du kan inte svenska än men pratar engelska.

Du är en 48-årig rullstolsburen kvinna som är politiskt engagerad för funktionsnedsatta människors rättigheter. Du bor i Vasastan tillsammans med din man.

Du är en svensk 19-årig tjej med ett nyfött barn. Du bor hemma hos dina föräldrar och du och din pojkvän har precis gjort slut. Du har hoppat av gymnasiet på grund av graviditeten.

Du är en 27-årig man som är troende muslim. Du är född i Sverige men dina föräldrar är födda i Irak. Du studerar till läkare på universitetet.

Du är en 38-årig romsk kvinna. Du kan inte svenska. Du är arbetslös men din man jobbar ibland som städare på en mataffär.

Du är en papperslös flykting som bor i en etta med sju andra personer. Du har inte fått uppehållstillstånd.

Du är en 19-årig kvinna som är beroende av heroin. Du har inte gått gymnasiet och bor tillsammans med två kompisar i en etta i Mörby.

Du är en 21-årig bisexuell kille med missbrukande föräldrar. Du har precis läst upp gymnasiet på komvux.

Du är en 39-årig man från Kina och har varit i Sverige i fem år. Du är utbildad ingenjör i Kina men eftersom du inte kan svenska får du inte jobba som det i Sverige.

Du är en 67-årig blind kvinna från Kuba. Du har nyligen gått i pension och bor tillsammans med dina barn i Stockholm.

Du är en 45-årig kvinna från Nigeria och jobbar som diplomat i Stockholm. Du bor på Östermalm med din man som jobbar som journalist.

Du är en 23-årig man som flytt till Sverige från Syrien. Du arbetar på en restaurang för att få pengar för att kunna ta hit din familj som är kvar i Syrien.

Du är en 51-årig romsk man som flytt till Sverige från Rumänien. Du bor i ett tältläger och tigger på gatorna om dagarna. Du har ingen familj.

Du är en 27-årig person som varken känner sig som kvinna eller man. Du jobbar inom äldreården och är politiskt aktiv på fritiden.